روزنامه صبح ایران
امتیاز

شنبه ۷ آبان ۱۴۰۱ ■ شماره ۳۵۴۴

وزارت راه اعلام کرد:

کاهش تردد در محورهای برون شهری

وزارت راه و شهرسازی اعلام‌کرد: تردد وسیله نقلیه آخرین اطلاعات دریافتی از ۲ هزار و ۴۰۱ ترددشمار فعال در محورهای برون‌شهری نشان‌دهنده کاهش هشت دهم درصدی تردد نسبت به شبانه روز گذشته است.

به گزارش امتیاز و به نقل از وزارت راه و شهرسازی، بر اساس تصاویر دریافتی از دوربین‌های نظارتی، سامانه‌های ترددشمار و گشت‌های شعب راهداری سراسر کشور، در حال حاضر به‌استثنای محورهای مسدود و ممنوع بقیه محورهای کشور باز و تردد در آن‌ها به روال عادی در جریان است.

در شبانه روز گذشته، بر اساس آخرین اطلاعات دریافتی از ۲ هزار و ۴۰۱ ترددشمار فعال در محورهای برون‌شهری، نسبت به روز قبل هشت دهم درصد کاهش را نشان می‌دهد. همچنین سهم وسایل نقلیه سنگین ۱۲.۷، اوج تردد بین ساعات ۱۶ الی ۱۷ و کمترین تردد بین ساعات سه تا چهار صبح انجام شده است.

بر پایه این گزارش، در شبانه‌روز گذشته آزادراه کرج – قزوین با ۱۵۶ هزار و ۷۴۸ خودرو، آزادراه کرج – تهران با ۱۴۵ هزار و ۳۳ خودرو و آزادراه تهران – کرج با ۱۳۹ هزار و ۴۸۹ خودرو بیشترین ترددها را ثبت کرده‌اند.

اسامی که شاید درباره‌شان اشتباه کنید؛

پشت پرده بازار لوازم‌خانگی ایران؛ از آرژانتین تا انگلیس

چطوری یاد بگیریم محصولات ایرانی را از پس اسامی مثلا خارجی‌شان تشخیص دهیم و نگذاریم کسی سرمان کلاه بگذارد بعضی برندهای ایرانی لوازم خانگی در آن زمان، با دوراندیشی حسدبرانگیز، اعلام کردند، چون بازارهای صادراتی را هدف گرفته‌اند، خیر و صلاح در این است که با نام و نشان خارجی فعالیت کنند. احتمالا درست می‌گویند. اصلا بیایید بپذیریم حق تمام و کمال با آنهاست، اما «متاسفانه» در سطح فروش، گروهی که از رحم و مروت بی‌بهره بودند و معمولا شیطان زیاد توی جلدشان می‌رود، شروع کردن به سوءاستفاده از کم‌اطلاعی مشتریان. مثلا گفتند دیپوینت برندی کره‌ای است یا هاردستون در انگلیس تولید می‌شود، دوو را برندی کره‌ای دانستند و از اشتراکاتش با اسنوا حرفی به‌میان نیاوردند. محصولات TCL، زیرووات و ایکس ویژن هم در پاره‌ای از مواقع مشمول چنین بی‌مهری می‌شوند. حالا گوش‌هایتان را جلوی بیاورید تا برایتان داستانی واقعی، درباره رگ و ریشه برندهای حاضر در بازار لوازم خانگی ایران تعریف کنیم.

پاکشوما؛ یک سر و هزار سودا

شرکت پاکشوما سابقه‌ای طولانی در بازار لوازم خانگی ایران دارد؛ روی سایتشان نوشته‌اند «بیش از ۴۵ سال» و اگر در بازار لوازم خانگی یکی از محصولاتش چشم‌تان را بگیرد بعید است پیش خودتان فکر کنید با محصولی غیرایرانی طرف‌حساب هستید. پاکشوما علاوه بر عرضه محصولات با برند خودش، لوازم خانگی با برند مایدیا، کنوود، کندی، کرال (Coral) و زیرووات هم تولید می‌کند که ایرانی یا خارجی بودنشان لااقل از اسم و رسمشان مشخص نیست. به‌عنوان مثال جاروبرقی کرال مدل VSC- ۵۲۵۰ و جاروبرقی زیرووات مدل KZV ۲۵۰۰ ظاهر و ژنتیک محصولات اصلی برند بوش را به ارث برده‌اند. پاکشوما در حال حاضر روی سایت اینترنتی خود یخچال فریزر، ماشین لباسشویی، ماشین ظرفشویی، جاروبرقی و کولرگازی را به‌صورت فروش آنلاین عرضه می‌کند. زیرووات اسمی شبیه ایتالیایی‌ها دارد، اما الان می‌دانیم که کاملا در ایران تولید می‌شود. رگ و ریشه کندی شاید آمریکایی به‌نظر برسد و احتمالا بتوانید نشانه‌هایی از آن در فیلم‌های قدیمی پیدا کنید، اما داستان تولید، عرضه و فروشش کاملا با سوژه این گزارش منطبق است. محصولات برند شناخته شده کنوود هم از سال گذشته میلادی در کارخانه پاکشوما تولید می‌شود.

دوو؛ نه بگو اسنوا

گروه صنعتی انتخاب، تولیدکننده محصولات لوازم خانگی با برند دوو و اسنوا معمولا زیر فشار سنگین انتقادات قرار دارد. احتمالا، چون در شروع کار خود خیلی دقیق و حساب‌شده عمل نکردند. دوو در ایران به‌عنوان برندی کره‌اش شناخته می‌شود که علاوه بر خودرو، دستی هم بر آتش بازار لوازم خانگی داشت. بعد از ورشکستگی، گروه صنعتی انتخاب نام و لوگوی این برند را خریداری کرد. لابد پیش خودشان تصور می‌کردند هنوز می‌شود از این اسم در ایران استفاده کرد. اما بعضی وقت‌ها کار آنطور که انتظار داریم پیش نمی‌رود و اسم دوو روی بیلبوردها، با واکنش منفی فضای جامعه (که از برندهای کره‌ای عصبانی بودند) روبرو شد. بخشی از این غضب دامن سایر برندهای تولید شده توسط گروه صنعتی انتخاب را گرفت و آن‌ها را به‌گوشه رینگ برد. در پاسخ افرادی که خواهان شفاف‌سازی درباره محصولات تولید شده این کارخانه هستند، گفته شد برند دوو تنها روی محصولاتی نصب می‌شود که میزان داخلی‌سازی آن‌ها به ۷۰ درصد می‌رسد. پس الان دیگر همه می‌دانیم که محصولات دوو ساخت داخل هستند. برند اسنوا هم داداش دوقلوی آنهاست. فعالان بازار می‌گویند برندهای بُست و حایر هم توسط گروه صنعتی انتخاب ساخته می‌شوند و کارخانه آن‌ها در شهر اصفهان، شهرک صنعتی مورچه خورت واقع شده است. محصولات گروه صنعتی انتخاب را می‌توان در قالب یخچال فریزر، تلویزیون، اجاق گاز، ماشین لباسشویی، ماشین ظرفشویی، جاروبرقی و... در بازار پیدا کرد.

داستان مشترک مادیران، ایکس ویژن و TCL

مادیران برندی قدیمی و شناخته شده است. آن‌ها تقریبا از دهه ۷۰ به‌کار واردات، تولید و ارائه خدمات پس از فروش مانیتورهای کره‌ای LG در ایران مشغول بودند و طی سال‌های بعد، کار خودشان را گسترش دادند. در قدم اول گیرنده‌های دیجیتال تلویزیونی، تلویزیون‌های کوچک خانگی و مانیتور به بازار فرستادند. با خروج اجباری برندهای خارجی و شکل‌گیری موج جدید فعالیت تولیدکنندگان ایرانی، حالا با استفاده از نام و نشان تجاری ایکس ویژن و TCL شاهد عرضه مجموعه‌ای گسترده از لوازم خانگی شامل تلویزیون، یخچال فریزر، ماشین لباسشویی، سیستم‌های تهویه مطبوع و... هستیم. بیلبوردها و تبلیغات محیطی نشان می‌دهند مادیران هم چند مرتبه تلاش کرده با استفاده از شهرت جهانی TCL، همان راهی را در پیش بگیرد که گروه صنعتی انتخاب با نام دوو در پیش گرفته بود.

جی پلاس؛ قهرمان تنها در رینگ

جی‌پلاس پس از چند سال فعالیت و حضور مستمر دیگر برای خودش صاحب کسوت و عنوان است. گروه گلدیران به‌عنوان شریک تجاری ال‌جی، چند سال پیش تلاش کرد به شکلی شرافتمندانه برخی محصولات برند کره‌ای را در داخل کشور تولید کند. مذاکرات تا جایی پیش رفت که با سرمایه‌گذاری داخلی سوله‌ها و خط تولید به ایران بیایند و آرام آرام قطعات در داخل کشور ساخته شوند. بعد از اینکه ال‌جی به‌خاطر تحریم‌ها اعلام کرد ایران را ترک می‌کند، آن تجهیزات و دفتر و تشکیلات باید بلااستفاده رها می‌شد؟ نه! پس گلدیران تصمیم گرفت کارش را ادامه دهد و بخشی از مواداولیه مورد نیاز خود را عوض کره‌ای‌ها از قطعه‌سازان چینی بگیرد، بخشی از آن‌ها را در داخل تامین کند و در نهایت برندی به اسم جی‌پلاس با لوگوی زشت و یک پلاس اضافی خلق کند. در تبلیغات این برند هنوز هم می‌توان رد DNA ال‌جی را پیدا کرد. فروشگاه‌های معروف ال‌جی هم به‌نرمی خودشان را با محصولات جی پلاس نونوار کردند، اما اگر کسی گفت جی پلاس خارجی است شما حرفش را باور نکنید. جی پلاس محصولات خود را در دسته تلویزیون، یخچال، ماشین لباسشویی، ماشین ظرفشویی، مایکروویو، اجاق گاز، جاروبرقی، مانیتور، کولر گازی، کامپیوترهای همه‌کاره و موبایل عرضه می‌کند.

سام؛ سایه کم‌رنگ غول آبی

سام قرار بود همان نقشی را در قبال برند سامسونگ ایفا کند که جی‌پلاس برای ال‌جی دارد، اما ضربه فراق ناخوسته ظاهرا آنقدر مهلک بوده که آن‌ها هر ازگاه روی پایشان بایستند، لختی تلوتلو بخورند و دوباره روی زمین ولو شوند. برند سام در هر مرحله به‌هوش آمدن، سرگرم کاری می‌شود؛ تلویزیون، یخچال و ماشین ظرفشویی تولید می‌کند، اما چون یک‌جای کار لنگ می‌زند، وسط راه از نفس می‌افتد. با وجود بهره بردن از زنجیره فروشگاه‌های پرتعداد سامسونگ و استفاده از المان‌های آبی رنگ نام آشنا، این ناتوانی غیرمنتظره است. گران‌ترین محصول حال حاضر برند سام در بازار، تلویزیون ۶۵ اینچی هوشمند با قیمت نزدیک به ۳۰ میلیون تومان است، اما ظرفشویی DW۱۸۵ با قیمت حدود ۱۷ میلیون را از این برند می‌توان در بازار پیدا کرد. همین‌طور چندتایی ماشین لباسشویی که در بازه ۱۳ تا ۱۶ میلیون با رقبا پنچه درپنجه انداخته‌اند. قیمت تلویزیون‌های برند سام در سایز ۳۲ و ۳۹ اینچ حدود پنج، شش میلیون است. ناگفته نماند از این برند، جاروبرقی و جاروشارژی، پنکه، آبمیوه‌گیری و حتی پلوپز هم می‌توان پیدا کرد. مهم اینجاست که کسی آن‌ها را به اسم خارجی به شما قالب نکند. سام ایرانی است و بعید به‌نظر می‌رسد از این قضیه دلخور باشد.

هاردستون؛ از آرژانتین تا انگلیس

هاردستون شبیه اسامی انگلیسی است نه؟ اوایل حضور در بازار بعضی‌ها به‌خاطر همین شباهت خریداران را تلکه می‌کردند. اگر شما جزو گروه اغفال شده باشید، می‌توانید به‌خودتان سخت نگیرید، چون تشابه اسمی، واقعا وجود دارد، اما دفتر مرکزی این برند نه در لندن و بیرمنگام و لیورپول، که در میدان آرژانتین واقع شده و پس از سه، چهار سال حضور پررنگ در بازار الان دیگر کسی نمی‌تواند رگ و ریشه ایرانی آن را زیر سوال ببرد یا کتمان کند. برند هارستون قبلا آستین‌هایش را بالا زده بود و با پشتکاری مثال‌زدنی به تولید یخچال اشتغال داشت. کنارش چندتایی وسیله برقی خرد و کوچک هم برای خالی نماندن اپن آشپزخانه پیدا می‌کردید. ظاهرا تولید زیر زبانشان مزه کرده، چون الان علاوه بر یخچال، فهرست محصولاتشان شامل ماشین لباسشویی، فر برقی، جاروبرقی، پلوپز، مولتی کوکر، اجاق گاز، هود شومینه‌ای، چرخ‌گوشت، چای‌ساز، آبمیوه‌گیری، سماوربرقی، بخارپز، ساندویچ‌ساز، گوشت‌کوب برقی، اتوی بخار، پنکه، سشوار و... می‌شود.

بقیه اسامی که شاید درباره‌شان اشتباه کنید

فهرست بازیگران بازار لوازم خانگی ایران وقتی سروشکل عجیب‌تری به‌خود می‌گیرد که یک‌سری اسم دیگر را به آن اضافه کنیم. یکی از آن‌ها برند اینترنشنال آنیل است. الحق والانصاف غلط‌اندار به‌نظر می‌رسد، اما باید بدانید شرکت مکث الکترونیک مهدی‌شهر، علاوه بر اینترنشنال آنیل، صاحب برند پارس آنیل و مکث است و از سال ۱۳۸۵ در بازار ایران حضور دارد. محصولات آن‌ها بیشتر ماشین لباسشویی‌های دوقلو و نیمه‌اتوماتیک هستند. جنرال آدمیرال هم داستانی مشابه دارد، ولی لباسشویی تمام‌اتوماتیک هم می‌فروشد. داستان فریدولین، ریتون، لایف، وست‌پوینت، دیپوینت را هم در این دسته طبقه‌بندی کنید.

اخبار کوتاه

خودروهای جدید در راه بازار

مدیرکل صنایع خودرویی وزارت صنعت، معدن و تجارت اعلام کرد: از سال آینده ۹ خودروی جدید داخلی به جمع تولیدات خودروسازان داخلی اضافه خواهد شد.عبدالله توکلی لاهیجانی اظهار داشت: یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های مشتریان در صنعت خودروی کشور که همانا دستیابی به محصول اقتصادی باکیفیت با سازوکار اجرایی به‌روز لحاظ شده و هم اکنون مراحل طراحی و توسعه این پلتفرم توسط دو خودروساز کشور در حال اجرا است.وی اظهار داشت: در محصول اقتصادی مدنظر که با توان مهندسان ایرانی در یک شرکت دانش‌بنیان داخلی طراحی انجام شده است، خودرویی با مصرف سوخت زیر پنج لیتر در صد کیلومتر طراحی شده است و البته در این خانواده محصول خودروی برقی ارزان نیز در حال طراحی و تکوین در یک شرکت دانش‌بنیان داخلی دیگر است.

بدین ترتیب در سال آینده شاهد محصولات جدید به شرح ذیل خواهیم بود:

۱–واریانت نخست خودروی اقتصادی سایپا بر پایه پلتفرم خودروی اقتصادی مشترک سایپا و ایران خودرو

۲– خودروی ری را (کراس اور پلتفرم اختصاصی ایران خودرو)

۳– خودروی اختصاصی پارسِ خودرو p ۹۰ بر پایه پلتفرم به‌روز شده ال۹۰ و قطعات کاملاً بومی

۴– خودروی آریای اتومات (بر پایه مگا پلتفرم اختصاصی سایپا)

۵– خودرو TF ۲۱ بر پایه پلتفرم به‌روزآوری شده ایران خودرو

۶–خودروی اطلس بر پایه پلتفرم به‌روزآوری شده ایکس ۲۰۰ سایپا

۷– خودروی سهند بر پایه پلتفرم به‌روزآوری شده ایکس ۲۰۰ سایپا

۸– وانت آریسان سه منطبق بر استانداردها شرکت ایران خودرو

۹– وانت اختصاصی گروه سایپا منطبق بر استانداردها و فیس لیفت‌های محصولات جاری (مدل‌های سال) به منظور ارتقا استانداردها.

توکلی لاهیجانی خاطرنشان کرد: در سال ۱۴۰۱ گونه‌های مختلف بر روی پلتفرم اقتصادی مشترک سایپا و ایران خودرو مشتمل بر گونه برقی و همچنین دو محصول هاچ بک و SUV بر روی پلتفرم sp ۰ عرضه خواهد شد.

منتظر ریزش قیمت‌ها در بازار باشیم؟

پیش‌بینی معاون وزیر صنعت درباره قیمت خودرو

معاون وزیر صمت با تاکید بر اینکه اگر خودروهای وارداتی در بازار عرضه می‌شد قیمت سرسام آور افزایش نمی یافت، گفت: باید خودروها در بورس عرضه شوند تا قیمت‌ها افزایش پیدا نکند؛ عرضه در بورس کنترل قیمت را بهتر می‌کند.

منوچهر منطقی در مورد تأثیر تحریم‌ها بر واردات خودرو، گفت: برخورد با تحریم برعهده واردکننده است و قطعاً راهی برای دور زدن آن پیدا خواهد کرد.منطقی در پاسخ به پرسش دیگری مبنی بر تغییرات قیمت خودرو هم گفت: قیمت خودرو از مهر ماه سال گذشته که مورد تصویب سران قوا قرار گرفت تغییری نکرده است و همه انتظار افزایش قیمت را داشتند منتهی با ارتقای تولید، کمتر کردن تنوع تولید و کاهش هزینه‌های تولید سعی شده کار را با همین قیمت‌های فعلی جلو ببریم و ضرر خودروسازان روند کاهشی داشته باشد.وی خاطرنشان کرد: طبق دستور سران قوا هر سه ماه باید گزارشی از قیمت هم ارائه شود که با آغاز واردات و ایجاد فضاهای مثبت، شاید بتوان در مورد قیمت خودرو تصمیم گیری کرد.

چرا کشور با کمبود آنتی بیوتیک مواجه شد؟

رئیس اتحادیه واردکنندگان دارو می‌گوید یکی از اصلی‌ترین دلایل کمبود آنتی بیوتیک در روزهای گذشته، تغییر الگوی مصرف دارویی مردم در دوره کرونا بود.

ناصر ریاحی، اظهار کرد: در ماه‌های ابتدایی شیوع کرونا، جامعه به شکل جدی، محدودیت‌ها و فاصله گذاری‌ها را رعایت می‌کرد که این موضوع باعث شد در کنار تلاش برای کاهش کرونا، روند انتقال و بیماری زایی سایر ویروس‌ها یا عوامل بیمارکننده نیز کاهش پیدا کند، به همین دلیل ما در دو سال گذشته شاهد آن بودیم که میزان مصرف آنتی بیوتیک در کشور به شکل جدی کاهش پیدا کرد.

وی با اشاره به تجربه برخی تولیدکنندگان داخلی آنتی بیوتیک در ماه‌های گذشته، تشریح کرد: تا جایی که من در جریان هستم، یکی از شرکت‌های تولیدکننده با توجه به اینکه در بازار مصرفی وجود نداشت، مجبور شد به دلیل گذشت تاریخ مصرف، آنتی بیوتیک‌های تولید خود را از بین ببرد، اما در ماه‌های گذشته ما در کنار کرونا، شاهد افزایش دیگر بیماری‌های مسری نیز بودیم که این مسئله به افزایش تقاضا برای آنتی بیوتیک منجر شد و با توجه به اینکه برخی شرکت‌ها در ماه‌های گذشته میزان تولید خود را کاهش داده بودند، کمبودهایی در بازار مشاهده شد.عضو هیئت رئیسه اتاق بازرگانی تهران با بیان اینکه در این رابطه هیچ احتکار یا کم کاری صورت نگرفته بود، تاکید کرد: البته از چند ماه قبل و با حذف ارز ترجیحی، بنا شد که مبنای ارز واردات مواد اولیه به نیمایی تغییر کند. البته در این زمینه مردم نباید هیچ نگرانی داشته باشند، زیرا در چارچوب طرح دارویار، دولت مابه التفاوت این رقم را پرداخت می‌کند و برای مصرف کننده نهایی مشکلی به وجود نمی‌آید. ریاحی ادامه داد: با توجه به اینکه این احتمال وجود داشت که با وارد شدن داروهایی با مبنای ارزی جدید به بازار، قیمت‌ها دوگانه شود، سازمان غذا و دارو تصمیم گرفت که تا زمانی که داروهای تولید شده با ارز ترجیحی به پایان نرسیده‌اند، داروهای جدید وارد بازار نشوند. البته ما معتقدیم شیوه‌های دیگری نیز برای مدیریت این موضوع وجود داشت اما به هر حال این شیوه اجرایی شد. از این رو کمبود غیرقابل جبرانی وجود ندارد و امیدواریم با دستورهای صادر شده، مشکلات در بازار در زمانی کوتاه برطرف شوند.

گزارش اختصاصی

گزارش «امتیاز» در مورد راهکار ملی مبارز با تنش آبی؛

گفتمانی که سیاسی و جناحی نیست!

■ اکبر قرایی

آب عنصری اساسی برای زندگی و ادامه حیات همه موجودات زنده است و اساس پایداری زندگی در کره زمین است. در قرن حاضر مسئله آب یکی از چالش های مهم است که باعث ایجاد تحولات وسیعی درکل جهان شده است. در دهه های اخیر موضوع آب و چالش های مربوط به کمبود آب موضوع اصلی مذاکرات بین المللی قرار گرفته است به طوری که کارشناسان بر این باورند جنگ های آینده جنگ بر سر مسائل آب است.

کشور ایران نیز مانند بسیاری از کشورهای جهان با مسئله کمبود آب مواجهه است که در سال های اخیر این مشکل اهمیت بیشتری پیدا کرده است. در این مقاله سعی می کنیم به بحران کم آبی و راه های مقابله با آن بپردازیم.

بحران آب در جهان

در حال حاضر کمبود آب کل قاره های جهان را شامل می شود. استفاده از آب در قرن اخیر درجهان به دلیل افزایش بیش از دو برابری جمعیت در حال افزایش بوده و با توجه به شرایط اقلیمی و کاهش بارندگی ها و کاهش دسترسی به منابع آب شیرین کل کشورهای جهان با معضل کم آبی روبرو هستند.

بحران کم آبی در کشورهایی با جمعیت بالا و شرایط آب وهوایی خشک جدی تر بوده و این امر ممکن است در آینده سبب مهاجرت اجباری میلیون ها نفر شود. در کشورهای پیشرفته با مدیریت صحیح منابع آبی و وضع قوانین و مقررات وارائه راهکارهای مدیریتی، گام های موثری در این خصوص برداشته اند.

کمبود آب در ایران

یکی از چالش های مهم زیست محیطی در خاورمیانه و کشور ایران بحران کم آبی است. با توجه به کمبود منابع آبی و کاهش بارندگی ها و شرایط آب وهوایی کشور ایران و عدم مدیریت صحیح در حوزه آب، امروزه شاهد مشکلات دیده ای در این حوزه هستیم.

بعد از عامل جمعیت، آب دومین چالش جدی بشر است. امروزه کل جهان با مشکل کمبود آب مواجهه هستند و کشورهایی مثل ایران به دلیل شرایط اقلیمی با سرعت بیش تری به سوی کم آبی پیش می رود. در ایران ریزش های جوی منبع اصلی تامین منابع آبی است که این میزان بیش از ۱۴۳ میلیارد متر مکعب است. از این میزان حدود ۷۱٪ به صورت تبخیر از دسترس خارج شده و تنها بخش کوچکی از آن معادل ۸۸.۵ میلیارد متر مکعب آن جهت مصارف کشاورزی، صنعت و شرب استفاده می شود.

منابع آبی در ایران محدود و بارندگی تقریبا یک سوم تا یک چهارم متوسط بارندگی در جهان است و وجود خشکسالی های مکرر در کشور و عدم استفاده صحیح از منابع آبی در بخش های کشاورزی و صنعت از دلایل ایجاد بحران کم آبی است.

با توجه به کاهش بارندگی‌ها، کشور در مرحله تنش آبی قرار گرفته است، اگر کشوری بیشتر از ۱۷۰۰ متر مکعب به ازای هر نفر در سال آب داشته باشد از نظر منابع آبی مشکلی ندارد اما ما در سال ۱۳۹۱ از این مرز عبور کردیم و اگر از این میزان کمتر شود یعنی وارد تنش آبی شده‌ایم که اکنون در یک قدمی آن قرار داریم.

خشکسالی، کم بارشی و به دنبال آن کم آبی امروزه مشکل کشورهای زیادی از جمله ایران است، به ویژه ایران که بر روی کمربند خشک نیز واقع شده و این یعنی از زمان های دور خودبخود مدام با کم آبی دست و پنجه نرم می کرده که ایجاد قنات و تقسیم مهندسی آب در زاینده رود از شاهکارهای شیخ بهایی؛ گواه این ادعاست، در واقع مردم پذیرفته بودند که آب در کشور کم است پس باید با داشته های خود مدارا کنند تا با مشکل مواجه نشوند.

اما چند سالی است همگام با توسعه صنعتی و کشاورزی به نظر می رسد از داشته ها و منابع آبی موجود افسارگسیخته استفاده شده که نتیجه آن وارد شدن به شرایط تنش آبی و قرار گرفتن در یک قدمی بحران آبی در کشور است، در واقع اینکه کشوری وارد تنش یا بحران آبی شده شاخصی است که بر اساس میزان موجودی آب در هر متر مکعب به ازای هر نفر در سال سنجیده می شود، با توجه به این شاخص اگر کشوری بیشتر از ۱۷۰۰ متر مکعب به ازای هر نفر در سال آب داشته باشد آن کشور از نظر منابع آبی مشکلی ندارد و اگر از این میزان کمتر شود به مرور به تنش آبی و در نهایت بحران آبی می رسد که الان کشور ما در مرز تنش آبی و یک قدمی بحران آبی قرار دارد. البته بخش هایی از کشور در مرحله بحران آبی قرار دارد اما در مجموع در کشور هنوز به آن مرحله نرسیده ایم.

کشور درگیر تنش آبی است

سخنگوی صنعت آب با تاکید بر این که تمام کشور درگیر تنش آبی است، گفت: استان‌های تهران، اصفهان، خراسان رضوی، سیستان و بلوچستان و استان‌های شمال غرب، باید مدیریت مصرف بیشتری داشته باشند.

فیروز قاسم زاده افزود بر اساس شاخص‌های بین المللی یران در شرایط تنش آبی به سر می‌برد و تمام تلاش‌ها در مدیریت منابع آبی به این سمت است که در درجه اول، در حوزه آب شرب مشکل و هیچگونه قطعی در شهرها و روستاها نداشته باشیم.

وی گفت: بر اساس آماری که از بارندگی‌ها در ایستگاه‌های مبنای وزارت نیرو در حال ثبت است، با گذشت حدود یک ماه از سال آبی جدید، به طور متوسط در کشور حدود ۳ میلی متر بارندگی ثبت شده است.

سخنگوی صنعت آب اضافه کرد: تمرکز این بارندگی‌ها در استان‌های شمالی کشور بوده و قاعدتا استان‌های فلات مرکزی و جنوبی و دامنه‌های البرز و زاگرس، بارش چندانی را دریافت نکرده اند. در مقایسه با سال قبل ۴۴ درصد و در مقایسه با بلندمدت ۵۹ درصد کاهش بارندگی داشته ایم.

مدیرکل دفتر داده‌های آبی شرکت مدیریت منابع آب ایران با اشاره به سه سال خشکسالی متوالی و کاهش شدید روان آب‌های کشور، ادامه داد: از ابتدای سال، ۸۸۰ میلیون مترمکعب ورودی مخازن سدهای کشور بوده که ۱۲ درصد کاهش نسبت به سال گذشته نشان می‌دهد. علی رغم کنترل‌هایی که برای کاهش خروجی‌ها داشته ایم، حدود ۱۹۵۰ میلیون مترمکعب یا یک میلیارد و ۹۵۰ میلیون مترمکعب خروج از مخازن سدها را شاهد بودیم که ۱۱ درصد کاهش داشته است.

وی گفت: اگر بخواهیم با شرایط عادی مقایسه کنیم، معمولا در مهر ماه، حدود ۲ و نیم میلیون مترمکعب خروجی از مخازن سدها اتفاق می‌افتاد که امسال کاهش ۵۰۰ میلیون مترمکعبی رقم خورده است.

سخنگوی صنعت آب با اشاره به ۳۷ درصد پرشدگی مخازن سدهای کشور افزود: با توجه به قرار داشتن در انتهای فصل زراعی و مصارف تقریبا اتفاق افتاده و شروع فصل جدید، این عدد متناسب با شرایط عادی ۵ ساله، باید ۴۳ درصد می‌بود که کاهش ۶ درصدی ذخایر را نشان می‌دهد؛ یعنی حدود ۳ میلیارد مترمکعب، مخازن نسبت به ۵ سال اخیر خالی‌تر هستند.

قاسم زاده تاکید کرد: برنامه ریزی‌ها برای جلوگیری از قطع آب اتفاق افتاده، اما لازمه تدوام آن تا زمان آغاز بارش‌های پاییزه که از آذرماه به صورت جدی شروع می‌شود، کمک مردم است؛ چرا که طبق پیش بینی ها، در زمستان بارش‌ها به صورت عادی خواهد بود و مخازن کشور، مجددا شارژ می‌شوند.

وی گفت: در تابستان مدیریت مصرف خوبی در سطح خانواده‌ها رخ داد، اما در پاییز، با توجه به این که مصارف در حد تابستان در حال اتفاق افتادن است، به نظر می‌رسد که مسئله آب جدی گرفته نمی‌شود.

در حوزه تعرفه ها، رشد پلکانی متناسب با افزایش مصرف و قطع آب برای مشترکان بدمصرف را دنبال می کنیم.

گفتمان ملی باید برای «آب» شکل بگیرد

مسئول سابق دفتر نظارت و پایش ستاد احیای دریاچه ارومیه توسعه با بیان اینکه آب باید دغدغه اصلی دولتمردان باشد، اظهارکرد: موضوع آب را نباید سیاسی و جناحی کنیم بلکه باید گفتمان ملی برای آن شکل بگیرد.

علیرضا شریعت در گفت و گو با ایسنا، به موضوع دریاچه ارومیه و روزگار نه چندان خوش آن پرداخت و گفت: تشکیل ستاد احیای دریاچه ارومیه تجربه‌ای گرانقدر بود که می‌بایست حتما از آن بهره برد. این ستاد برای اولین بار تلاش کرد تا بسیاری از وزارتخانه‌ها و سازمان‌های مرتبط با آب و محیط زیست کشور را دور یک میز و حول یک محور و هدف مشترک جمع کند تا برای یک بار هم که شده همه مجموعه‌ها فارغ از نگاه بخشی و ستادی کار گروهی انجام دهند. هر چند نمی‌توان به کارنامه ستاد در انجام این امر نمره بالایی داد ولی به‌طور قطع با توجه به مقاومت‌هایی که ناشی از بخشی‌نگری دستگاه‌های اجرایی برای انجام ماموریت‌های آن‌ها وجود داشت، اگر کمی انصاف داشته باشیم، نسبتا موفق بود و اگر ادامه می‌یافت به‌طور قطع این هماهنگی و همکاری بیشتر و بیشتر می‌شد

دبیر فدراسیون آب علت اصلی بازگشت دریاچه ارومیه به روزهای بد را کم‌توجهی دولت دوازدهم به دریاچه ارومیه در سال‌های پایانی و بی‌توجهی دولت سیزدهم به این دریاچه دانست و خاطر نشان کرد: متاسفانه طی دهه‌های اخیر این روش در کشور مرسوم شده است که گاهی دولت‌ها تمایل ندارند تا اعتبار و موفقیت یک طرح و یا پروژه به پای دولت بعدی منتقل شود و دولت‌های بعدی نیز تمایل ندارند که این اعتبار و موفقیت به پای دولت قبل نوشته شود. این قضیه در خصوص احیای دریاچه ارومیه هم صدق می‌کند. باید بپذیریم که با هیچ موضوعی به‌ویژه در حوزه آب و محیط زیست نباید سیاسی برخورد کرد و این عرصه جای بازی‌های سیاسی و جناحی نیست و باید همه مردم و حاکمیت فارغ از هر سلیقه فکری و سیاسی در کنار هم و با هم برای رفع مسائل و مشکلات این حوزه مشارکت جدی داشته باشند.

این کارشناس آب توسعه هر کشوری را نیازمند توسعه مردم آن کشور دانست و گفت: با نگاه غیراصولی به آب نمی‌توان هر فعالیتی را توسعه نامید. سرزمین بدون آب هیچ چیزی ندارد. به همین دلیل است که آب باید دغدغه اصلی دولتمردان باشد.

این کارشناس آب خاطرنشان کرد: متاسفانه علیرغم فرهنگ غنی مردم ایران در خصوص احترام و پاسداشت آب و محیط زیست سال‌هاست این مسئله نزد مردم فراموش شده است. به عنوان نمونه اگر دریاچه ارومیه را یک موجود زنده در نظر بگیریم، که قطعا بوده است،آنقدر به آن بی‌احترامی کردیم و تشنه نگهش داشتیم که باید منتظر انتقام سختی هم از جانب آن باشیم. تجربه ثابت کرده است که هیچ انسانی در برابر انتقام طبیعت و عوارض طبیعی توان مقابله ندارد.

وی در همین زمینه به کم‌آبی منطقه بلوچستان اشاره کرد و گفت: مردم شریف این خطه به علت کم‌آبی همیشه برای آب احترام زیادی قائل بوده‌اند و در فرهنگ آنان گاندوها (تمساح پوزه کوتاه) – که وابستگی زیادی به آب دارند – هم دارای احترام هستند. لذا حتی در مقاطعی که گاندوها به علت کم‌آبی به روستاها و جاده‌ها رو می‌آوردند، مردم با مشاهده آن‌ها در جاده به محیطبانان منطقه خبر می‌دهند تا آن‌ها را از مسیر جاده‌ای خارج کنند تا آسیب نبینند این در حالیست که گاندوها در چند سال اخیر با حمله‌ور شدن به چند کودک باعث قطع دست آن‌ها شدند اما مردم منطقه بلوچستان معتقدند به دلیل وابستگی این حیوان به آب، آزار و اذیت گاندوها موجب خشکسالی‌های شدیدتر خواهد شد و این فرهنگ سال‌های سال است که با این مردم عجین شده است.

شریعت ادامه داد: این موضوع به نوعی در رفتار همه ما نسبت به دریاچه ارومیه هم صدق می‌کند و بی‌احترامی به این دریاچه، بی‌توجهی به تشنگی آن و رفتار غرور آمیز ما با این موجود زنده موجب خشم آن خواهد شد.

این کارشناس آب در ادامه به وضعیت اسف‌بار منازعات داخلی آب در بسیاری از نقاط کشور اشاره کرد و گفت: به اعتقاد بسیاری از متخصصان این عرصه، یکی از بزرگترین عوامل ایجاد منازعات آبی بین استان‌ها و شهرها که امروزه به کرات شاهد آن هستیم تغییر ساختار مدیریت منابع آب کشور از مدیریت حوزه آبریز به مدیریت آب استانی بود که طی دهه‌های گذشته اتفاق افتاد.

وی افزود: برای نمونه اگر به حال و روز این روزهای دریاچه ارومیه و یا رودخانه زاینده‌رود نگاه کنیم دقیقا رد پای همین اشتباه مهلک در ساختار مدیریت منابع آب را می‌بینیم؛ به نحوی که در ارتباط با دریاچه ارومیه، سه استان حاشیه دریاچه یعنی آذربایجان شرقی ، آذربایجان غربی و کردستان از زمان ایجاد ساختار استانی منابع آب، هر کدام به نوعی برای توسعه کشاورزی و صنعت در محدوده استان خود و رقابت بیشتر، به منابع آب سطحی و زیرزمینی دست‌اندازی کرده‌اند و در مسیر رودخانه‌های منتهی به دریاچه ارومیه به ایجاد سازه‌های کوچک و بزرگ پرداختند و سهم و حق‌آبه محیط زیستی تالاب‌ها و دریاچه ارومیه را غارت کردند. حال آنکه قبل از این تغییر ساختار و به دلیل مدیریت واحد حوزه آبریز هرگز این اتفاق نیفتاد و این موضوع در خصوص رودخانه زاینده‌رود هم مصداق دارد.

شریعت در ادامه اظهار کرد: هرچند که در سال‌های اخیر وزارت نیرو ساختار مدیریت حوزه‌های آبریز کشور را مجددا راه اندازی کرده ولی قطعا با شرایط فعلی و به دلیل تعارض منافع و مقاومت مسئولان استانی و محلی، امید چندانی به ایجاد این تغییر نیست و می‌بایست یک همیت و همت ملی در این خصوص ایجاد شود و همه حاکمیت روی انجام آن پافشاری کنند.

مسئول سابق دفتر نظارت و پایش ستاد احیای دریاچه ارومیه توسعه هر کشوری را نیازمند توسعه مردم آن کشور دانست و گفت: با نگاه غیراصولی به آب نمی‌توان هر فعالیتی را توسعه نامید. سرزمین بدون آب هیچ چیزی ندارد. به همین دلیل است که آب باید دغدغه اصلی دولتمردان باشد.

این کارشناس آب به افزایش سطح کشت محصولات کشاورزی به‌ویژه محصولات پرآب بردر کشور به عنوان یکی دیگر ازعوامل خشکی دریاچه‌ها و تالاب‌ها اشاره کرد و گفت : تغییر الگوی کشت شاید در عمل ساده به نظر برسد ولی انجام آن مستلزم انجام یک سری